

AKTUELLT

HÅLLER KOLL. Ytobservatören Adam Svensson håller koll på säkerheten och att kusten är klar.

På ubåtsfärd



Raymarine

”Nu kör vi!” ropar Lasse och stänger luckan. Det bubblar till när vi hamnar under vattenytan och strax sjunker vi sakta och ljudlöst ner mot botten. Värmdö Paper fick följa med på ett dyk med miniubåten UVS-1300 Malen, tillsammans med ubåtskaptenen tillika ägaren Lasse Schmidt.

TEXT: EVA-LOTTA SIGURDH | FOTO: FRIDA LENHOLM

DET KÄNNS ONEKLIGEN lite trångt och lätt klaustrofobiskt när vi krånglat oss ner genom den smala luckan och efter lite lirikande lyckats krypa oss tillrätta på passagerarplatserna i främre delen av båten. Men dessa känslor förbyts snabbt till fascination ju längre ner vi kommer och ju mörkare, tystare och svalare det blir:

- Det här är ändå en ganska stor miniubåt, intygar Lasse till synes själv totalt oberörd av såväl instängdheten som av det faktum att vi, likt ett rymdskepp, är omgivna av ”en dödlig miljö”.

Fast kanske inte så konstigt, ändå. Han har redan hunnit göra flera hundra turer bara i år och han försäkrar att det inte finns några som helst säkerhetsrisker. Varje tur föregås av gedigna kontroller och under

hela färden sedan hålls ständig kontakt med ytobservatören via en hydrofon, som är en slags undervattenstelefon.

Lasse förklarar att farten regleras av två motorer (en el och en diesel), kopplade till en gemensam propelleraxel och att dykdjupet bestäms av fyra vatten- och lufttankar. Allt styrs sedan från förarplatsen i tornet, där nu Lasse sitter som en kung på tronen:

- Ja, ni förstår kanske varför jag skaffade båten, skrattar han nöjt, som om det vore den mest naturliga sak i världen att köpa sig en ubåt.

HISTORIEN BÖRJADE FÖR fem-sex år sedan, då Lasse var på jakt efter fler kunderbjudanden utöver det vanliga i sitt företag Upplevelsepresent. Och som den flyglärare han är så hade detta med ubåtar fascinerat honom länge.

Sagt och gjort. Efter en del rekande och letande och en massa tjat fick han till sist UVS-1300 Malen i sin ägo, en ubåt som från början tillverkades åt försvaret, men som på grund av nedskärningar aldrig sattes i bruk.

- Fast efter alla larm om kränkningar som blev sedan så har intresset för båten kommit tillbaka, berättar Lasse. Nu hyr Försvarsmakten in oss som övningsbåt, där vi får agera mål efter deras instruktioner. Det är spännande och kul!

Men annars kör han och de andra ubåtskaptenerna på eventföretaget mest charter och passagerarturer här ute i fjärden vid idylliska Djurönäset. Intresset är stort, från alltifrån 50-årsfirare till rymdnördar och ubåtsromantiker:

- Många har sett filmer som ”Jakten på

UVS-1300 MALEN I KORTHET

LÄNGD: 10 m. | **BREDD:** 1,4 m.

VÄGER: 10,2 ton

HASTIGHET: 7 knop | **DJUP:** 200 m.

PLATS: På Djurönäset

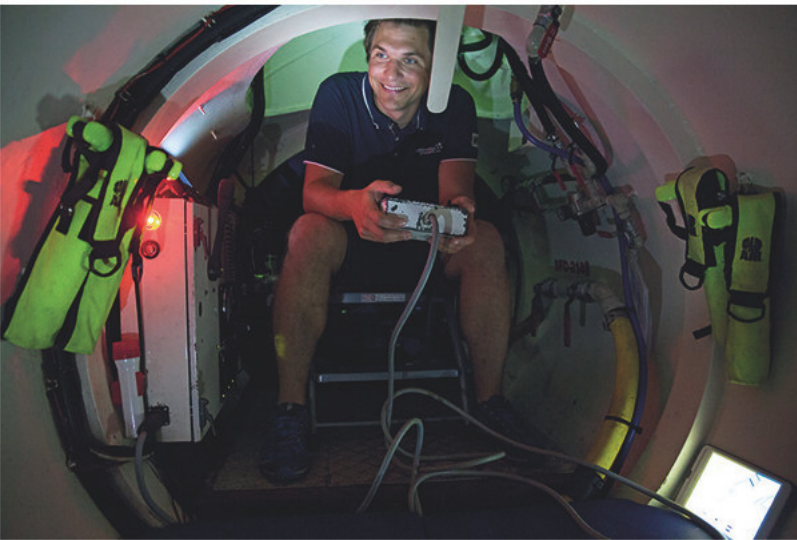
PLATS FÖR: Max 5 personer.
Rekommenderat antal är dock
2-3 passagerare.

HISTORIK: UVS-1300 Malen tillverkades 2006 för att agera sonarspaningsmål åt marinen, men på grund av försvarets nedskärningar började den aldrig serietillverkas. Numera hyrs den dock in av Försvarsmakten för militära övningar, parallellt med att den används för chartertrafik, passagerarturer, filminspelningar och events.



BÄSTA TIDEN. "Det går att åka ubåt ända till det blir is", berättar Lasse. "Bäst sikt är det tidig vår eller sent på hösten."

AKTUELLT



"Det må vara trångt och emellanåt dålig sikt, men känslan av tyngdlöshet är häftig. Eller som när vi så småningom gör en så kallad "emergency blow", som är en hastig uppåtstigning mot ytan. Det lutar och suger i magen – inte helt olikt en berg-och-dalbanetur."

Röd Oktober" och vill uppleva något liknande, exemplifierar han.

Och visst är det spännande, om än utan minsta skymt av vare sig farliga hajar eller smygande ryssar utanför fönstren.

- Titta, en abborre! hojtar i stället Lasse entusiastiskt efter en stund.

Vi ser så småningom ytterligare några och även andra mindre fiskar, snäckor och en och annan plastmugg på botten. Men det är också allt. Fast som Lasse konstaterar:

- Den största behållningen är ju inte vad man eventuellt får se, utan själva upplevelsen av att åka ubåt.

Så sant. Det må vara trångt och emellanåt dålig sikt, men känslan av tyngdlöshet är häftig. Eller som när vi så småningom gör en så kallad "emergency blow", som är en hastig uppåtstigning mot ytan. Det lutar och suger i magen – inte helt olikt en berg-och-dalbanetur. Manövern görs såklart först efter att Lasse checkat ordentligt med kollegan och ytobservatören för dagen,

Adam Svensson, att kusten är klar:

- Min roll är att hjälpa ubåten att navigera och att observera faror och annat på ytan som kan påverka ubåtens navigation och rörelser, förklarar Adam när vi en stund senare kommit upp ur havets djup igen och slår oss ner på bryggan.

FÖRUTOM YTOSERVATÖR och dykkordinator håller nu även Adam på att avancera till ubåtskapten, precis som Lasse. Igår körde han sin första tur på egen hand:

- Det var magiskt, en pojkdrom som gick i uppfyllelse! Tänk att ha full kontroll under ytan och behärska ett starkt element som havet, det är fantastiskt! betyder han lyriskt.

Lasse håller med. Även om han själv inte är lika uppfylld av nyhetens behag längre, så medger han att pirret och spänningen alltid finns där:

- Oavsett hur många gånger du går ner, så händer det alltid något nytt. ♣